

ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА УСВОЯВАНЕ НА СРЕДСТВАТА ОТ ЕС В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ЗА 2011 г.

**КОМИСИЯ ПО ЕВРОПЕЙСКИТЕ ВЪПРОСИ И
КОНТРОЛ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ФОНДОВЕ**

СЪДЪРЖАНИЕ

- » Общ напредък за 2011 г.
- » Напредък във финансовото изпълнение на оперативните програми
- » Фаворити по договаряне и разплащане за 2011 г.
- » Напредък по препоръките на КЕВКЕФ от Междинния доклад
- » Предизвикателства през настоящия програмен период
- » Поглед в бъдещето

ОБХВАТ НА ГОДИШНИЯ ДОКЛАД ЗА 2011 г.

- » **21 програми, финансирани с европейски средства, в т.ч.:**
- » **7 Оперативни програми** по Цел 1 ”Сближаване”
- » **5 Оперативни програми** за Трансгранично сътрудничество по Цел 3 “Европейско териториално сътрудничество”
- » **2 Програми** по Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за рибарство
- » Инструмента **Шенген, Финансовия механизъм** на Европейското икономическо пространство, **Норвежката програма** за сътрудничество и **Преходния финансов инструмент**
- » **3 Предприсъединителни програми** (ФАР, ИСПА и САПАРД)

ОБЩ НАПРЕДЪК ЗА 2011 Г.

- » 2 пъти ръст в договарянето и усвояването на средствата**
- » Добро изпълнение на прогнозите по ЛОТАР**
- » Няма риск от загуба на средства**
- » Изключително ниско ниво на грешки**
- » Висока степен на изпълнение на Индикативните годишни работни програми за 2011 г.**

НАПРЕДЪК ВЪВ ФИНАНСОВОТО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ОПЕРАТИВНИТЕ ПРОГРАМИ ПО ЦЕЛ 1 “СБЛИЖАВАНЕ” ПРЕЗ 2011г. (1)

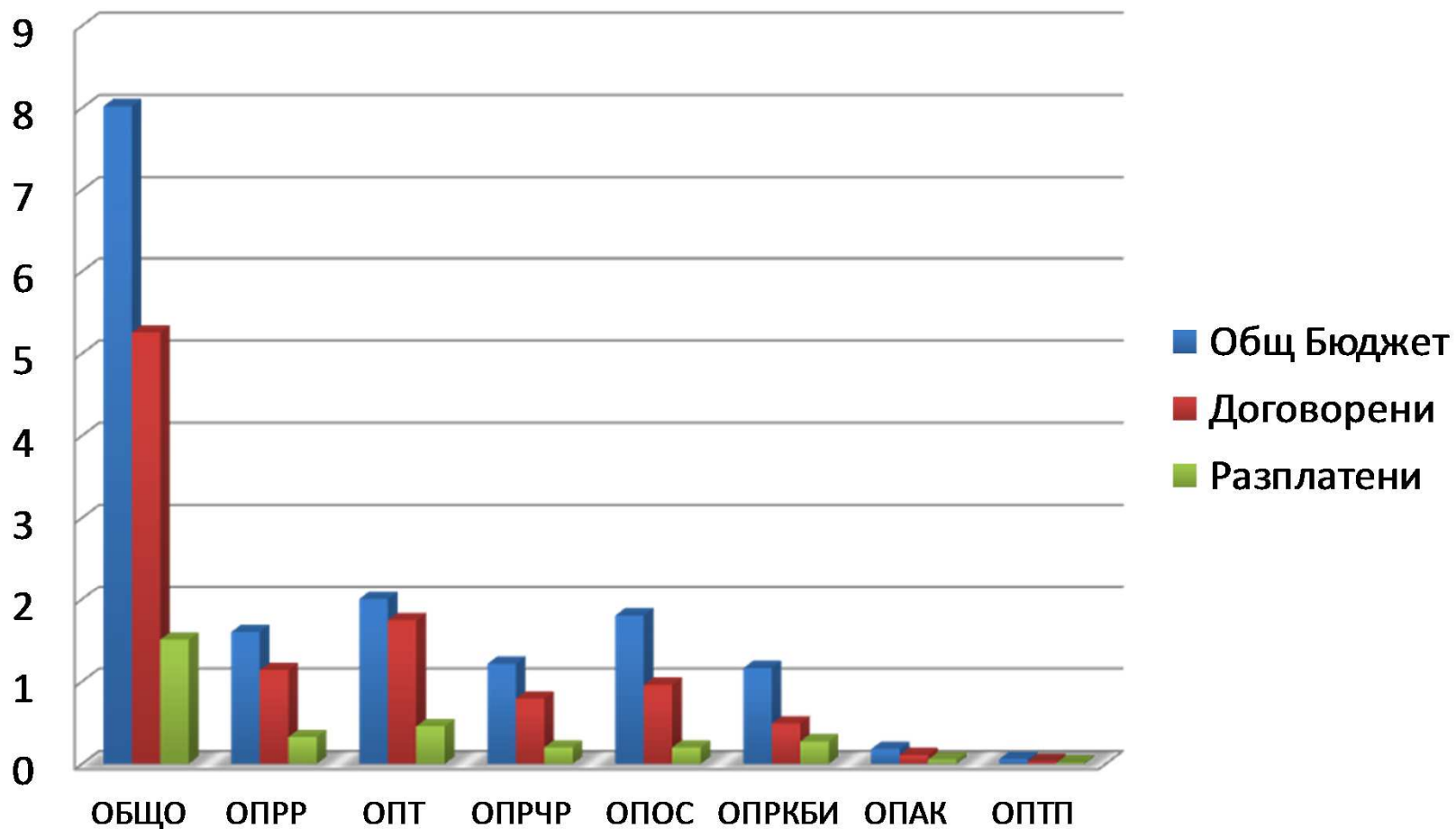
Оперативна програма	Договорени средства към 31.12.2010 г.		Договорени средства към 31.12.2011 г.		Ръст в договарянето за периода
	(млн. евро)	(в %)	(млн. евро)	(в %)	(в пъти)
ОП “Транспорт”	599,3	30%	1 742,3	87%	3
ОП “Околна среда”	490,6	27%	958,6	53%	2
ОП “Техническа помощ”	14,3	25%	28,7	50%	2
ОП “Човешки ресурси”	574,9	47%	790,8	65%	1,4
ОП “Регионално развитие”	843,4	53%	1 137,1	71%	1,3
ОП “Конкурентоспособност”	365,4	31%	489,4	42%	1,3
ОП “Административен капацитет”	82,6	46%	107,1	59%	1,3
ОБЩО:	2 970,5	37%	5 253,8	66%	1,8

**НАПРЕДЪК ВЪВ ФИНАНСОВОТО ИЗПЪЛНЕНИЕ
НА ОПЕРАТИВНИТЕ ПРОГРАМИ ПО
ЦЕЛ 1 “СБЛИЖАВАНЕ” ПРЕЗ 2011г. (2)**

Оперативна програма	Платени средства към 31.12.2010 г.		Платени средства към 31.12.2011 г.		Ръст на плащанията за периода
	(млн. евро)	(в %)	(млн. евро)	(в %)	(в пъти)
ОП “Транспорт”	112,5	5,62%	454,04	22,66%	4
ОП “Техническа помощ”	6,3	11%	12,2	21,4%	2
ОП “Човешки ресурси”	108,1	8,91%	196,8	16,21%	1,8
ОП “Регионално развитие”	185,4	11,58%	323,2	20,19%	1,7
ОП “Околна среда”	125,4	6,96%	198,06	11%	1,5
ОП “Конкуентоспособност”	226	19,44%	270,8	23,30%	1,2
ОП “Административен капацитет”	45,4	25,13%	50,9	27,95%	1,1
ОБЩО:	809,1	10,01%	1 506	18,78%	1,8

СТАТУС НА ОПЕРАТИВНИТЕ ПРОГРАМИ ПО ЦЕЛ 1 "СБЛИЖАВАНЕ" КЪМ 31.12.2011 г.

Млрд. €

ФАВОРИТИ СРЕД ОПЕРАТИВНИТЕ ПРОГРАМИ ПО ДОГОВАРЯНЕ И РАЗПЛАЩАНЕ ПРЕЗ 2011 г.

Период	Фаворити по договаряне		Фаворити по разплащане	
Към 31.12.2010 г.	ОПРР		ОПАК	
	ОПРЧР		ОПРКБИ	
	ОПАК		ОПРР	
Към 30.06.2011 г.	ОПРР		ОПАК	
	ОПТ		ОПРКБИ	
	ОПРЧР		ОПРР	
Към 31.12.2011 г.	ОПТ	ОПТ /близо 3 пъти ръст спрямо 31.12.2010/	ОПАК	ОПТ /4 пъти ръст спрямо 31.12.2010/
	ОПРР	ОПТП /2 пъти ръст спрямо 31.12.2010/	ОПРКБИ	ОПТП /2 пъти ръст спрямо 31.12.2010/
	ОПЧР	ОПОС /1,95 пъти ръст спрямо 31.12.2010/	ОПТ	ОПРЧР /1,8 пъти пъти ръст спрямо 31.12.2010/

НАПРЕДЪК ПО ОТДЕЛНИ
ПРОГРАМИ И ИНСТРУМЕНТИ.
ПРОБЛЕМИ И ПРЕПОРЪКИ

ОП “ТРАНСПОРТ”

НАПРЕДЪК

- » **Лидер по отношение на договарянето и разплащане през 2011 г. - над 3 пъти ръст**
- » Най-много заложен средства сред ОП през 2012 г. – 0,8 млрд. евро
- » **Старт на големите инфраструктурни проекти** - АМ „Марица” и АМ „Струма”. Запазено е доброто темпо при АМ „Тракия”
- » Изграждането на **столичното метро** – пример за успешен проект
- » Все още не са преодолени констатираните от КЕВКЕФ проблемни области и в предишни доклади

ПРЕПОРЪКИ:

- » Постигане на равномерност при финансирането по отделните ПО
- » Укрепване административния капацитет на конкретните бенефициенти
- » Оптимизиране на различните елементи от управленския процес и реализиране в срок на строителните работи през 2012 г.
- » Стартиране подготовката на големи проекти за следващия програмен период

ОП „РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ“

НАПРЕДЪК:

- » Висока степен на изпълнение на заложените цели за програмиране
- » Насочване на ресурси към мерки и дейности, допринасящи за реализацията на необходими секторни политики и реформи – за създаване на зелена и достъпна градска среда
- » Реализация на важни реформи в здравната и социалната сфера, както и за подобряване енергийната ефективност
- » Реално използване на инструментите за финансов инженеринг – Фондове за градско развитие и Фонд-мениджър за жилищна политика
- » Програмиране на регионалното развитие за периода 2014-2020 – акцент върху градското развитие и полюсите на растеж

ПРЕПОРЪКИ:

- » Фокус върху качествено изпълнение на проектите, вкл. периодична оценка на рисковите области
- » Търсене на възможни решения за осигуряване на ликвиден ресурс за бенефициентите с оглед покриване на временния недостиг за финансиране на проектите
- » Задълбочаване на интегрирания подход към регионалното развитие през новия програмен период, в т.ч. обмисляне на възможността за евентуални разширяване обхвата на ОПРР

ОП „РАЗВИТИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ“

НАПРЕДЪК

- » Постигнато е пълно програмиране на ресурса по ОПРЧР
- » Удвояване на плащанията към бенефициентите
- » Една от първите ОП, отворили възможност за електронно кандидатстване за бенефициентите
- » Постигнат синергичен ефект с ОПРР и ПРСР чрез процеса за деинституционализация на грижите за деца
- » Гъвкав подход в отговор на последиците от кризата върху пазара на труда

ПРЕПОРЪКИ:

- » Ускорени мерки за справяне с младежката безработица
- » Предоставяне на пълен набор от услуги и по-добра информираност на търсещите работа лица от страна на бюрата по труда
- » Обвързване на някои от мерки по Програмата за подпомагане на целите на Националната стратегия за интегриране на ромите
- » Финализиране на Междинната оценка

ОП “ОКОЛНА СРЕДА”

НАПРЕДЪК

- » Подобряване процесите по ОПОС, за постигане на по-добри финансови резултати – ускоряване набирането и оценката на проектните предложения, оптимизиране процеса на верификация, прилагане на подход на над-договаряне
- » Обявена покана за малките агломерации (между 2 и 10 хил. е.ж.)

ПРОБЛЕМНИ ОБЛАСТИ – недостиг на средства в общините за осигуряване на собствен принос за изпълнение на проектите, както и традиционни за сектора проблеми – отчуждителни процедури, издаване на разрешителни и др.

ПРЕПОРЪКИ

- » Ускоряване реализацията на инвестиционните договори, в т.ч. провеждане на качествени търгове от страна на общините
- » Реформа във водния сектор
- » Провеждане на Междинната оценка на Програмата
- » Ускоряване на договарянето и постигане на заложените от УО цели
- » Засилена подкрепа от УО за подготовката на качествени проекти от малките агломерации
- » Определяне на project pipeline за новия програмен период
- » Хоризонтална интеграция на политиката по околна среда във всички сектори/политики на национално ниво

ОП „КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ“

НАПРЕДЪК

- » Най-високо изпълнение на прогнозата по ЛОТАР за договорени и сертифицирани средства в сравнение с другите ОП
- » Реален старт на Инициативата JEREMIE
- » Успешно е финализирана Междинната оценка

ПРОБЛЕМНИ ОБЛАСТИ:

- » Изостава цялостното изпълнение на процедурите по ПО1 и ПО2
- » Широк времеви диапазон между одобрението на Критериите за избор на операции и обявяването на Насоките за кандидатстване, вкл. висока степен на сложност на изискванията към кандидатите
- » Продължителен процес на оценка на проектните предложения
- » Осигуряване на съфинансиране от страна на бенефициентите

ПРЕПОРЪКИ:

- » Фокусиране на ресурсите в сферите с висок потенциал и подпомагане на взаимодействието “наука-бизнес”
- » Ускоряване на процеса по одобрението на Критериите за избор на операции и обявяването на документите за кандидатстване
- » Ускоряване на процеса по оценка на проектите и верификацията на разходите

ОП „АДМИНИСТРАТИВЕН КАПАЦИТЕТ“

НАПРЕДЪК

- » Най-добро финансово изпълнение спрямо бюджета на Програмата (близо 28 %)
- » Амбициозна ИГРП 2012 – планирано е обявяване на най-много процедури с цел постигане на пълно договаряне на средствата
- » Финализиране Междинна оценка на Програмата

ПРОБЛЕМНИ ОБЛАСТИ:

- » Недобре формулирани индикатори и необходимост от промяна на целевите стойности
- » Липса на капацитет в бенефициентите за управление на проектите и провеждане на процедурите за избор на изпълнител

ПРЕПОРЪКИ:

- » Засилване фокуса на Програмата за реализация на административната реформа и електронното управление
- » Пренасочване на ресурс от установените “проблемни проекти” към други процедури

ОП „ТЕХНИЧЕСКА ПОМОЩ“

- » Двоен ръст на плащанията по Програмата
- » Нови бенефициенти на ОПТП – АОП, Държавна агенция “Архиви” и ДАЗД
- » Развитие на функционалностите на ИСУН
- » Финансира подготовката за новия програмен период
- » Да се ускори реалното функциониране на 27-те ОИР и те да предоставят адекватна експертиза и за подготовката на новия програмен период

ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

НАПРЕДЪК:

- » Почти половината ресурс е договорен (46,7 %). Разплатените средства достигат 32 %
- » Създадена е добра организация и ритъм на работа - преодоляно е натрупаното забавяне в оценката на проекти от предишни години и е ускорена обработката и одобрението на проектните предложения
- » Увеличени авансови плащания по Програмата от 20% на 50% и е предоставена възможност за отпускане на аванс срещу поръчителство
- » Създаден е Гаранционен фонд за подобряване достъпа до финансиране на МСП
- » Прехвърляне на средства от неатраktivни към атраktivни мерки
- » По-добра комуникация и информираност на бенефициентите

ПРЕПОРЪКИ:

- » Да се минимизира риска от загуба на средства
- » По-добро планиране на ИГРП и прозорците за прием на проекти
- » Акцент върху очертаване на приоритети за новия програмен период в унисон с реформата на ОСП

ОП ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕКТОР “РИБАРСТВО”

НАПРЕДЪК:

- » Значително увеличаване на темпа на договаряне и разплащане по Програмата в сравнение с 2010 г.
- » Облекчаване на нормативната уредба
- » Подобен е достъпът до финансиране чрез създадения Гаранционен фонд

ПРЕПОРЪКИ:

- » Повишаване атрактивността на Програмата и облекчаване достъпа на бенефициентите до нея
- » Преодоляване на натрупаното забавяне в периода 2007-2009 г.
- » Риск от неизпълнение на правилото N+3/N+2

ПОУКИ ОТ НАСТОЯЩЕТО

НАПРЕДЪК ПО ПРЕПОРЪКИТЕ НА КЕВКЕФ ОТ МЕЖДИННИЯ ДОКЛАД

- » Навременно протичане и финализиране на процеса по извършване на **междинна оценка** за изпълнението на отделните ОП ;
- » **Приоритетно насочване на ресурси** към мерки и дейности, допринасящи за реализацията на необходими **секторни политики и реформи** и **прилагане на интегриран подход**;
- » Ускоряване на **договарянето**;
- » Възприемане на подхода за използване на **електронни услуги от страна на бенефициентите**;
- » **Анализ на ефикасността** и ефективността на използваните Структурни фондове;

ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА ПРЕЗ НАСТОЯЩИЯ ПРОГРАМЕН ПЕРИОД

- » **Изследване на ефекта** от прилагане на Кохезионната политика в България
- » **2012 – година на изпълнението:** ускоряване на верификацията и изпълнение на заложените прогнози
- » **Ефективно прилагане на ЗОП** и укрепване капацитета на бенефициентите за провеждане на качествени тръжни процедури
- » **Улесняване достъпа до финансиране** на бенефициентите за изпълнение на проектите
- » **Намаляване % национално съфинансиране по проектите**

ПОГЛЕД В БЪДЕЩЕТО

НАПРЕДЪК ПО ПРЕПОРЪКИТЕ НА КЕКВЕФ ОТ МЕЖДИННИЯ ДОКЛАД ОТНОСНО ВИЗИЯТА 2014-2020

- » Логика на планиране – **визия – стратегия-планове-програми**
- » **Резултатно ориентиран подход** /условност/реформи/
- » **Малко на брой приоритети** при запазване на баланса между „Европа 2020“ и **националните приоритети и прилагане на интегриран подход**
- » **Регионално ниво** на мислене и планиране
- » Провеждане на дискусия за потенциални **промени в институционалната система**

ВИЗИЯ НА КЕКВЕФ – НОВИ АКЦЕНТИ

- » **Надграждане** на съществуващата институционална рамка
- » **Участие** на всички заинтересовани страни за формулиране на приоритетите и институционалната система
- » Изготвяне на **списък със зрели проекти** със значим ефект за икономическо и социално развитие на регионите
- » Засилване ролята на **инструментите за финансов инженеринг**
- » **ЗР - Региони, Реформи, Растеж**

МОНИКА ПАНАЙОТОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ
НА КОМИСИЯТА ПО ЕВРОПЕЙСКИТЕ
ВЪПРОСИ И КОНТРОЛ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ
ФОНДОВЕ

kei@parliament.bg

